

Warszawa, 29 sierpnia 2023 r.

Szanowny Pan
Sylwester Marciniak
Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej
Państwowa Komisja Wyborcza
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

w imieniu niżej podpisanych organizacji społecznych zwracamy się do Państwowej Komisji Wyborczej z apelem w związku z głosowaniem w wyborach do Sejmu i Senatu w połączeniu z referendum ogólnokrajowym, zaplanowanych na dzień 15 października 2023 r.

Zależy nam, by zagwarantowane były uczciwość i przejrzystość procesu wyborczego oraz uwzględnione prawo wyborców do podejmowania swobodnej decyzji udziału lub powstrzymania się od udziału w wyborach lub w referendum.

Pytania referendalne opierają się na wprowadzających w błąd stwierdzeniach. Referendum ma charakter plebiscytu wyraźnie sprzyjającego jednej opcji politycznej. To prowadzi do wypaczenia samej istoty referendum, jako ważnej instytucji demokratycznej. Tym bardziej wyborcy powinni mieć zagwarantowane nie tylko teoretyczne prawo, ale realną możliwość odmowy wzięcia w nim udziału.

Mając na uwadze istotę instytucji referendum zwracamy się do Państwowej Komisji Wyborczej z apelem o uwzględnienie w przygotowywanych dla obwodowych komisji wyborczych wytycznych w sprawie zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzania głosowania (dalej: **wytycznych**), instrukcji dotyczącej prawa wyborców do odmowy wzięcia udziału w referendum. Szczególnie istotne jest, naszym zdaniem, **zawarcie w wytycznych zaleceń dla członków komisji obwodowych (1) nakazujących im każdorazowe pytanie wyborców, w których głosowaniach/głosowaniu chcą wziąć udział** (w wyborach do Sejmu, w wyborach do Senatu, w referendum), a także, (2) przestrzegania obowiązku **odnotowania w polu „uwagi”,** znajdującym się w spisie wyborców, **niepobrania przez wyborcę określonych kart do głosowania.**

Ponadto zwracamy się z apelem do Państwowej Komisji Wyborczej, by **w przygotowywanych materiałach informacyjnych** na temat głosowania w dniu 15 października 2023 r. Komisja

wyjaśniła (1) jak **ustalana jest frekwencja** w referendum ogólnokrajowym, (2) czym jest **karta ważna/nieważna**, a czym **głos ważny/nieważny** oraz (3) przedstawiła informację o **prawie wyborcy do odmowy wzięcia udziału** w głosowaniu referendalnym i sposobie skutecznego skorzystania z tego prawa.

W naszej opinii takie działania przyczynią się do realizacji prawa wyborców do informacji, a co za tym idzie, umożliwią im podjęcie świadomej decyzji dotyczącej głosowania.

Z wyrazami szacunku,

Akcja Demokracja

Federacja Znaki Równości

Forum Obywatelskiego Rozwoju

Fundacja Autonomia

Fundacja CultureLab (Mapuj Pomoc)

Fundacja Edukacyjna Jacka Kuronia

Fundacja Centrum im. prof. Bronisława Geremka

Fundacji Green REV Institute

Fundacja Juniper

Fundacja Łódzki Szlak Kobiet

Fundacja Miasto Obywatelskie Lubartów

Fundacja Ocalenie

Fundacja OFF school

Fundacja im. Stefana Batorego

Fundacja Widzialne

Fundacja Wolność od Religii

Fundacja Wolności Gospodarczej

Fundacja Wspomagania Wsi

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Instytut Spraw Publicznych

Inicjatywa Wiosna Bez Barrier

Instytut Zdrowia i Hortiterapii

Komitet Obrony Demokracji

Kongres Obywatelskich Ruchów Demokratycznych

Kongresu Ruchów Miejskich

Miłość Nie Wyklucza

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Otwarta Rzeczpospolita - Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i

Ksenofobii

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Stowarzyszenie "Jesteśmy Razem"

Stowarzyszenie Adwokackie Defensor Iuris

Stowarzyszenie Amnesty International

Stowarzyszenie BoMiasto

Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii

Stowarzyszenia Nomada

Stowarzyszenia Szlakiem Kobiet

Stowarzyszenie Zielone Dzieci